Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка

Навчально-науковий інститут історії та соціогуманітарних дисциплін
імені О.М. Лазаревського

Кафедра права, філософії та політології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Протокол №1 від «28» серпня 2020 р

Завідувач кафедри _____ проф. Чорний О.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчального курсу
«Конституційне право України»
Спеціальність 081 «Право»
Галузь знань 08 Право

2020 -2021 навчальний рік

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри права, філософії та політології

Протокол № 1 від “28” серпня 2020 року.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:
Доктор юридичних наук, професор кафедри права, філософії та політології
Шеремет О.С.

Мова навчання – українська.

© Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка, 2020.

1.ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	**Обсяг навчальної дисципліни (денна форма)**
Статус навчальної дисципліни: нормативна Рік підготовки: 2 Семестри: 4 Кількість кредитів ECTS: 6	Загальна кількість годин: 180 Шифр та назва спеціальності: 081 «Право» Галузь знань 08 Право Лекції *(теоретична підготовка*): 44 Практичні: 36 Самостійна робота: 100 Вид контролю: **іспит**

Навчальна дисципліна «Конституційне право» спрямована на підготовку фахівців у сфері права. Вивчення навчальної дисципліни «Конституційне право України» є передумовою формування у студентів правової свідомості, демократичного світогляду, дозволяє належним чином орієнтуватися у складних питаннях державо- і нормотворення. Усе це важливо для формування у майбутніх фахівців-правознавців високої політико-правової культури, що означає, насамперед, повагу до Конституції України як важливої соціальної та політичної цінності.

Програма навчальної дисципліни складається з 6-ти змістовних модулів.

1.Загальні засади конституційного права.

2.Правовий статус особи та громадянського суспільства.

3.Народне волевиявлення. Форми його здійснення. Конституційний механізм державної влади.

4 Конституційно-правовий статус Верховної Ради України, Президента України.

5. Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади, органів суду і прокуратури.

6. Територіальний устрій України. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні, законодавчі та соціально-практичні положення щодо конституційно-правового регулювання суспільних відносин – загальних засад конституційного ладу України, основ правового статусу людини і громадянина, форми держави, організації та діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування.

Метою викладання навчальної дисципліни „Конституційне право України” є формування у студентів системи теоретичних знань щодо конституційно-правового регулювання суспільних відносин – загальних засад конституційного ладу України, основ правового статусу людини і громадянина, форми держави, організації та діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування, набуття ними вмінь і навичок застосовувати отримані знання.

Завданнями вивчення дисципліни „Конституційне право України” є

- формування у студентів наукових підходів до розуміння та оцінки конституційно-правових явищ,

- набуття ними знань, вмінь і навичок, що надають можливість вільно орієнтуватися у політико-правовій сфері суспільного життя, у чинному законодавстві,

- використовувати отримані знання у подальшій навчальній, професійній та іншій практичній діяльності,

- формування у студентів високої політичної та правової свідомості, політичної та правової культури.

2.ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Студенти повинні сформувати необхідні загальні та професійні компетентності відповідно до вимог освітньої програми:

Шифр згідно ОПП	**Компетентності**
ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 8	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 9	Здатність працювати в команді.
ЗК 10	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК 13	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
ЗК 15	Прагнення до збереження навколишнього середовища.
СК 4	Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.
СК6	Знання і розуміння основ права Європейського Союзу
СК13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.
СК16	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення
СК 25	Вміння аналізувати нормативні акти, якими визначається компетенція органів державної влади і управління
ПРН 1	Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.
ПРН 2	Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв’язання.
ПРН 9	Самостійно визначати ті обставини, у з’ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.
ПРН 11	Володіти базовими навичками риторики.
ПРН 12	Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.
ПРН 14	Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.
ПРН 19	Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів інорм фундаментальних галузей права.

ПРН 20	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ іпроцесів.

Бакалавр повинен знати:
- теорію фінансів і фінансового права, правові фінансової діяльності Української держави і місцевих самоврядувань, компетенцію органів державної влади і місцевого самоврядування у сфері фінансів;
- правові основи конкретних фінансово-правових інститутів.

Бакалавр повинен уміти:
- визначити суть правової проблеми у сфері фінансової діяльності Української держави і місцевих самоврядувань;
- правильно визначити правові основи, які регулюють відповідні фінансові відносини;
- запропонувати шляхи для вирішення проблеми правового регулювання;
- аргументовано висловити свою правову позицію з використанням посилань на нормативні акти, судову практику, матеріали роз'яснювального характеру державних органів;
- висловити свої правові аргументи з посиланнями на акти податкового законодавства у науковому рефераті, курсовій або магістерській роботі, у скарзі до відповідного державного органу чи у позовній заяві до суду;
- грамотно застосовувати понятійно-категоріальний апарат, нормативно-правову лексику і спеціальну термінологію з питань фінансового права;
набути навиків:
- визначення регулятивних можливостей та ефективності норм фінансового права;
- всебічного і глибокого правового аналізу запропонованих спірних ситуацій;
- вільного володіння і застосування на практиці науковим, нормативним та інтерпретаційним (судовим, роз'яснювальним) матеріалом.

3. КОРОТКИЙ ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль І. Загальні засади конституційного права.

Тема 1. Конституційне право як галузь права України та юридична наука. Поняття і предмет конституційного права України. Методи конституційного права. Система конституційного права України. Конституційно-правові відносини. Джерела конституційного права. Зв’язок конституційного права з іншими галузями права.

Тема 2. Основи конституційної теорії. Поняття конституції та конституціоналізму. Основні риси та юридичні властивості конституції. Функції конституції. Загальні класифікаційні характеристики конституцій.

Тема 3. Загальні засади конституційного ладу України. Поняття конституційного ладу та його засад. Гуманістичні засади конституційного ладу України. Республіканська форма правління та унітарний державний устрій. Характеристики України як конституційної держави. Економічні, політичні, соціальні та духовно-культурні засади конституційного ладу. Захист конституційного ладу України.

Змістовний модуль ІІ. Правовий статус особи та громадянського суспільства.

Тема 4. Громадянство України. Поняття і зміст громадянства. Принципи громадянства. Підстави та форми набуття громадянства України. Підстави і форми припинення громадянства України. Повноваження державних органів, що вирішують питання громадянства. Процедури з питань громадянства.

Тема 5. Конституційно-правовий статус особи. Поняття та зміст конституційно-правового статусу особи. Принципи конституційно-правового статусу особи. Правове регулювання конституційно-правового статусу особи. Походження та основні етапи розвитку понять про права людини. Поняття та система конституційних прав, свобод та

обов'язків людини і громадянина в Україні. Система національного та міжнародного захисту прав і свобод людини і громадянина.

Тема 6. Конституційні засади громадянського суспільства. Конституційно-правові передумови становлення в Україні громадянського суспільства. Правовий статус політичних партій та громадських організацій в Україні. Конституційно-правовий статус релігійних організацій в Україні. Конституційно-правовий статус засобів масової інформації.

Змістовний модуль III. Народне волевиявлення. Форми його здійснення. Конституційний механізм державної влади.

Тема 7. Народне волевиявлення та форми його здійснення в Україні. Поняття та основні форми безпосередньої демократії. Поняття виборчої системи і виборчого права. Загальна характеристика виборчої системи України та її принципи. Правова регламентація порядку організації та проведення виборів народних депутатів України. Поняття і види референдумів. Всеукраїнський референдум. Місцеві референдуми.

Тема 8. Конституційний механізм державної влади. Поняття державного органу України та його конституційний статус. Принципи організації і діяльності державних органів. Система органів державної влади.

Змістовний модуль IV. Конституційно-правовий статус Верховної Ради, Президента України.

Тема 9. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України. Верховна Рада України в механізмі державної влади. Функції та повноваження Верховної Ради України. Склад та структура Верховної Ради України. Правовий статус народного депутата України. Організаційно-правові засади діяльності Верховної Ради України. Законодавчий процес. Конституційно-правовий статус Рахункової палати. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини як орган парламентського контролю.

Тема 10. Конституційно-правовий статус Президента України. Інститут Президента як глави Української держави та його місце в системі влади. Вибори Президента України. Повноваження Президента України. Акти Президента Українию

Змістовний модуль V. Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади, органів суду і прокуратури.

Тема 11. Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади. Поняття, сутність і система органів державної виконавчої влади. Кабінет Міністрів України: конституційно-правовий статус, склад і порядок формування, компетенція. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади. Конституційно-правовий статус місцевих державних адміністрацій та інших місцевих органів державної виконавчої влади.

Тема 12. Конституційно-правовий статус органів суду і прокуратури. Конституційний Суд України як орган конституційної юрисдикції. Повноваження Конституційного Суду України та порядок його діяльності. Поняття і природа судової влади. Судова система України. Правовий статус суддів. Основні засади здійснення правосуддя. Конституційно-правовий статус Вищої ради юстиції. Конституційно-правовий статус прокуратури.

Змістовний модуль VI. Територіальний устрій України. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування.

Тема 13. Територіальний устрій України. Поняття, принципи та форми територіального устрою. Конституційно-правовий статус Автономної Республіки Крим. Адміністративно-територіальний устрій України.

Тема 14. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування. Поняття і юридична природа місцевого самоврядування. Система місцевого самоврядування та його принципи. Конституційно-правовий статус органів місцевого самоврядування та їх

повноваження**.** Матеріально-фінансова база місцевого самоврядування. Гарантії місцевого самоврядування.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тематичний план

Назва теми	Всього годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовний модуль І. Загальні засади конституційного права				
Тема 1. Конституційне право як галузь права України та юридична наука	8	2	2	4
Тема 2. Основи конституційної теорії	8	2	2	4
Тема 3. Загальні засади конституційного ладу України	14	5	4	5
Всього за модуль І	**30**	**9**	**8**	**13**
Змістовний модуль ІІ. Правовий статус особи та громадянського суспільства				
Тема 4. Громадянство України	7	2	2	3
Тема 5. Конституційно-правовий статус особи	12	5	4	3
Тема 6. Конституційні засади громадянського суспільства	11	4	4	3
Всього модуль ІІ.	**30**	**11**	**10**	**9**
Змістовний модуль ІІІ. Народне волевиявлення. Форми його здійснення. Конституційний механізм державної влади.				
Тема 7. Народне волевиявлення та форми його здійснення в Україні	17	4	3	10
Тема 8. Конституційний механізм державної влади	13	2	1	10
Всього за модуль ІІІ	**30**	**6**	**4**	**20**
Змістовний модуль IV. Конституційно-правовий статус Верховної Ради, Президента України				
Тема 9. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України	17	4	4	9
Тема 10. Конституційно-правовий статус Президента України	13	3	2	8
Всього модуль IV	**30**	**7**	**6**	**17**
Змістовний модуль V. Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади, органів суду і прокуратури.				
Тема 11. Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади	15	3	2	10
Тема 12. Конституційний суд України. Конституційно-правовий статус органів суду і прокуратури	15	3	2	10
Всього за модуль V	**30**	**6**	**4**	**20**
Змістовниймодуль VI. Територіальний устрій України. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування				
Тема 13. Територіальний устрій України	12	1	1	10
Тема 14. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування	18	4	3	11
Всього за модульVI	**30**	**5**	**4**	**21**
Разом за курс	**180**	**44**	**36**	**100**

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Змістовний модуль І.

Тема 1. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО ЯК ГАЛУЗЬ ПРАВА УКРАЇНИ ТА ЮРИДИЧНА НАУКА

План:

1. Поняття і предмет конституційного права України
2. Методи конституційного права
3. Система конституційного права України
4. Конституційно-правові відносини
5. Джерела конституційного права
6. Зв'язок конституційного права з іншими галузями права

Тема 2. ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЙНОЇ ТЕОРІЇ

План:

1. Поняття і сутність конституції
2. Основні риси та юридичні властивості конституції
3. Соціальні (об'єктні) функції конституції
4. Нормативно-правові (технологічні) функції конституції
5. Загальні класифікаційні характеристики конституцій
6. Класифікація конституцій за формою та структурою

Тема 3. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ УКРАЇНИ

План:

Заняття 1

1. Поняття конституційного ладу
2. Поняття і зміст засад конституційного ладу України
3. Гуманістичні засади конституційного ладу України. Принцип гуманізму у Конституції України
4. Суверенітет народу України
5. Республіканська форма правління України
6. Унітарний державний устрій України
7. Конституційно-правові ознаки України як суверенної держави
8. Україна – демократична держава

Заняття 2

9. Україна – соціальна держава
10. Конституційно-правові ознаки України як правової держави
11. Характеристики України як конституційної держави
12. Економічні засади конституційного ладу України
13. Політичні та ідеологічні засади конституційного ладу України
14. Соціальні засади конституційного ладу України
15. Духовно-культурні засади конституційного ладу України
16. Захист конституційного ладу України

Змістовний модуль ІІ.

Тема 4. ПОНЯТТЯ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ОСОБИ. ГРОМАДЯНСТВО УКРАЇНИ

План:

1. Поняття і структура конституційно-правового статусу особи
2. Поняття і зміст громадянства
3. Принципи громадянства України
4. Належність до громадянства України
5. Підстави та форми набуття громадянства України

6. Підстави та форми припинення громадянства України
7. Повноваження державних органів, що вирішують питання громадянства
8. Процедури з питань громадянства

Тема 5. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ОСОБИ В УКРАЇНІ

План:

Заняття 1

1. Основні риси і види конституційно-правового статусу особи
2. Структура і зміст конституційно-правового статусу особи
3. Принципи конституційно-правового статусу особи
4. Міжнародне та національне регулювання конституційно-правового статусу особи
5. Поняття і види основних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні
6. Міжнародні стандарти прав та свобод людини і громадянина та їх співвідношення з національним законодавством

Заняття 2

7. Громадянські (особисті) права та свободи людини і громадянина в Україні
8. Політичні права і свободи громадян України
9. Соціальні, економічні та культурні права та свободи людини і громадянина в Україні
10. Конституційні обов'язки людини і громадянина в Україні
11. Механізм реалізації, гарантії та захист прав і свобод людини і громадянина в Україні
12. Обмеження конституційних прав та свобод людини і громадянина в Україні

Тема 6. КОНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА (4 год.)

План:

Заняття 1

1. Проблема поняття громадянського суспільства, його структурних елементів та конституційно-правового регулювання
2. Конституційно-правові передумови становлення в Україні громадянського суспільства
3. Сутність і роль політичних партій та громадських організацій у структурі громадянського суспільства в Україні
4. Конституційно-правовий статус політичних партій в Україні
5. Закон України „Про політичні партії в Україні"
6. Гарантії діяльності політичних партій
7. Обмеження щодо утворення та діяльності політичних партій з боку органів державної влади

Заняття 2

8. Створення та державна реєстрація політичної партії
9. Громадські організації в Україні та їх конституційно-правовий статус
10. Конституційно-правовий статус релігійних організацій в Україні
11. Зміст режимів відокремлення церкви від держави та школи від церкви
12. Конституційно-правовий статус засобів масової інформації
13. Поняття, структура та принципи правового статусу національних меншин в Україні
14. Основні права та обов'язки національних меншин в Україні

Змістовний модуль III.

Тема 7. НАРОДНЕ ВОЛЕВИЯВЛЕННЯ ТА ФОРМИ ЙОГО ЗДІЙСНЕННЯ В УКРАЇНІ. КОНСТИТУЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ (4 год.)

План:

Заняття 1

1. Поняття та основні форми безпосередньої демократії
2. Поняття і види виборчої системи
3. Виборче право як суб'єктивне право та як конституційно-правовий інститут
4. Загальна характеристика виборчої системи України та її принципи

5. Правове регулювання порядку організації та проведення виборів народних депутатів України
6. Центральна виборча комісія, її роль в організації та проведенні виборів
7. Державний реєстр виборців
Заняття 2
8. Поняття і види референдумів
9. Призначення (проголошення) всеукраїнського референдуму
10. Порядок організації та проведення всеукраїнського референдуму
11. Державна влада, її суттєві ознаки та структурні елементи
12. Поняття державного органу України та його конституційний статус
13. Принципи організації та діяльності державних органів
14. Система органів державної влади

Тема 8. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ТА ЇЇ ОРГАНІВ

План:
Заняття 1
1. Поняття і сутність законодавчої влади
2. Верховна Рада України в механізмі державної влади
3. Представницька функція Верховної Ради України
4. Функція парламентського контролю. Основні форми парламентського контролю Верховної Ради України
5. Установча (номінаційна) функція Верховної Ради України
6. Функції та повноваження Верховної Ради України
7. Склад та структура Верховної Ради України
Заняття 2
8. Правовий статус народного депутата України
9. Гарантії депутатської діяльності
10. Організаційно-правові засади діяльності Верховної Ради України
11. Сесії Верховної Ради України
12. Законодавчий процес
13. Конституційно-правовий статус Рахункової палати України
14. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини як орган парламентського контролю.

Змістовний модуль IV.

Тема 9. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ (2 год.)

План:
1. Інститут Президента як глави Української держави
2. Конституційно-правовий статус Президента України
3. Висування кандидатів на пост Президента України
4. Вибори Президента України
5. Повноваження Президента України
6. Рада національної безпеки і оборони України: статус, склад та основні завдання
7. Адміністрація Президента України. Акти Президента України
8. Механізм дострокового припинення повноважень Президента України

Тема 10. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

План:
1. Поняття, сутність і функції органів державної виконавчої влади
2. Система органів державної виконавчої влади України
3. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України

4. Склад і порядок формування Кабінету Міністрів України
5. Компетенція Кабінету Міністрів України
6. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади
7. Конституційно-правовий статус місцевих державних адміністрацій та їх органів
8. Правовий статус територіальних органів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, що не входять до системи місцевих держадміністрацій

Змістовний модуль V. Територіальний устрій України. Конституційно-правові Основи місцевого самоврядування.

Тема 11. КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ОРГАНІВ СУДУ І ПРОКУРАТУРИ

План:
1. Конституційний Суд України як орган конституційної юрисдикції
2. Повноваження Конституційного Суду України та порядок його діяльності
3. Поняття і природа судової влади
4. Судова система України
5. Правовий статус суддів
6. Основні засади здійснення правосуддя
7. Конституційно-правовий статус Вищої ради юстиції
8. Конституційно-правовий статус прокуратури.

Змістовний модуль VI. Територіальний устрій України. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування.

Тема 12. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНИ. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ (4 год.)

План:
Заняття 1
1. Поняття, принципи та форми територіального устрою.
2. Адміністративно-територіальний устрій України
3. Сучасний конституційно-правовий статус Автономної Республіки Крим
4. Поняття та юридична природа місцевого самоврядування
5. Система місцевого самоврядування України та її елементи
6. Принципи місцевого самоврядування України
7. Форми здійснення місцевого самоврядування в Україні
Заняття 2
8. Органи місцевого самоврядування та їх конституційно-правовий статус
9. Організаційно-правові форми роботи місцевих рад
10. Обласні, районні ради як органи місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад
11. Повноваження органів місцевого самоврядування
12. Порядок виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів 13. Матеріально-фінансова база місцевого самоврядування
14. Гарантії місцевого самоврядування

6. ЗАВДАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовний модуль І.

Тема 1. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО ЯК ГАЛУЗЬ ПРАВА УКРАЇНИ ТА ЮРИДИЧНА НАУКА

Підготувати реферати з таких питань:

1. Принципи конституційного права. 2. Конституційно-правові норми та інститути. 3. Суб’єкти конституційних правовідносин. 4. Об’єкти конституційних правовідносин. 5.

Конституція України як основне джерело конституційного права. 6. Міжнародні договори як джерела конституційного права України.

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Конституційне право як напрям юридичної освіти. 2. Співвідношення термінів „конституційне право” і „державне право”. 3. Елементи методу конституційно-правового регулювання. 4. Конституційне право України як навчальна дисципліна. 5. Акти реалізації делегованих повноважень як джерела конституційного права України.

Тема 2. ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЙНОЇ ТЕОРІЇ

Підготувати реферати з таких питань:

1. Конституціоналізм як політико-правова доктрина. 2. Конституція – категорія історична, політична і правова. 3. Фактична та юридична конституції. 4. Верховенство конституції у правовій системі держави. 5. Класифікаційні характеристики Конституції України.

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Перші конституції світу. 2. Перші конституції України. 3. Формальна конституція. 4. Матеріальна конституція. 5. Народний характер конституції.

Тема 3. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ УКРАЇНИ

Підготувати реферати з таких питань:

1. Співвідношення понять „конституційний лад”, „державний лад”, „громадянське суспільство”. 2. Засади конституційного ладу України як конституційно-правовий інститут. 3. Державний суверенітет, національний суверенітет, народний суверенітет. 4. Заборона узурпації державної влади у Конституції України. 5. Україна – парламентсько-президентська республіка. 6. Україна – унітарна держава. 7. Україна – суверенна і незалежна держава. 8. Україна – правова держава. 9. Конституційні засади економічних відносин в Україні. 10. Політична та ідеологічна багатоманітність в Україні. 11. Конституційні засади соціальних відносин в Україні. 12. Конституційні засади духовно-культурних відносин в Україні. 13. Гарантії конституційного ладу України. 14. Правовий режим надзвичайного стану та правовий режим воєнного стану – екстраординарні засоби захисту конституційного ладу.

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Громадянське суспільство як певний суспільний устрій. 2. Обмеження народного суверенітету правами людини. 3. Добровільне самообмеження народного суверенітету. 4. Принцип народного суверенітету та ідея „божественного панування”. 5. Децентралізація управління в Україні. 6. Основні ознаки суверенітету Ж. Бодена. 7. Державний Герб України. 8. Державний Гімн України. 9. Столиця України – місто-герой Київ. 10. Регулювання відносин власності у Конституції України.

Змістовний модуль II.

Тема 4. ПОНЯТТЯ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ОСОБИ. ГРОМАДЯНСТВО УКРАЇНИ

Підготувати реферати з таких питань:

1. Проблема структури правового статусу особи. 2. Основні риси правового статусу особи. 3. Конституційно-правовий статус людини і громадянина. 4. Громадянство як елемент конституційно-правового статусу особи. 5. Громадянство як інститут конституційного права України. 6. Набуття громадянства України за народженням. 7. Набуття громадянства України за територіальним походженням. 8. Поновлення у громадянстві України.

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Право особи на громадянство. 2. Інститут громадянства та інститут підданства. 3. Розрізнення понять „народ” і „населення”. 4. Оптація як добровільний вибір особою громадянства. 5. Трансферт – автоматична зміна громадянства. 6. Правосуб’єктність

громадянина України, який подав заяву про вихід із громадянства. 7. Правосуб'єктність громадянина України, щодо якого оформляється втрата громадянства.

Тема 5. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ОСОБИ В УКРАЇНІ

Підготувати реферати з таких питань:

1. Походження та основні етапи розвитку понять про права людини. 2. Конституційно-правовий статус іноземців, осіб без громадянства і біженців в Україні. 3. Конституційно-правовий статус закордонних українців та іммігрантів в Україні. 4. Право притулку в Україні. 5. Система національного та міжнародного захисту прав і свобод людини і громадянина. 6. Тенденції конституційно-правового регулювання основних прав, свобод і обов'язків людини і громадянина. 7. Покоління прав людини. 8. Права індивіда і колективні права. 9. Взаємозв'язок прав людини і прав громадянина. 10. Класифікація обов'язків людини і громадянина.

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Статус громадянина України, що знаходиться за кордоном. 2. Індивідуальний правовий статус. 3. Основні положення ліберальної концепції прав людини. 4. Права людини в умовах надзвичайного стану. 5. Права людини в умовах воєнного стану. 6. Правова держава – гарантія реальності прав людини.

Тема 6. КОНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Підготувати реферати з таких питань:

1. Нормативно-правова регламентація організації та діяльності основоположних структур громадянського суспільства. 2. Історія становлення і розвитку громадянського суспільства на теренах України. 3. Створення умов для забезпечення людиною своїх прав і свобод – основне завдання держави і громадянського суспільства. 4. Конституційний і поточний рівні регулювання правового статусу політичних партій. 5. Конституційний і поточний рівні регулювання правового статусу громадських об'єднань. 6. Правове регулювання господарсько-фінансової діяльності політичних партій та громадських об'єднань. 7. Державний контроль за додержанням законодавства України про свободу совісті та релігійні організації. 8. Правові основи діяльності друкованих засобів масової інформації в Україні. 9. Конституційно-правовий статус національних меншин в Україні.

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Громадянське суспільство як спосіб співіснування людей 2. Багатопартійність як перешкода узурпації влади державою. 3. Багатопартійність як політико-правовий засіб здійснення представницької форми народовладдя. 4. Перший у світовій історії закон ФРН „Про політичні партії" 1967 р. 5. Свобода опозиційної діяльності політичних партій. 6. Відповідальність за незаконне утримування, осквернення або знищення релігійних святинь. 7. Відповідальність за перешкоджання здійсненню релігійного обряду. 8. Проблема містичних сект та нетрадиційних релігій. 9. Інформація як об'єкт права власності.

Змістовний модуль III.

Тема 7. НАРОДНЕ ВОЛЕВИЯВЛЕННЯ ТА ФОРМИ ЙОГО ЗДІЙСНЕННЯ В УКРАЇНІ. КОНСТИТУЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Підготувати реферати з таких питань:

1. Народовладдя як основоположний принцип конституційного ладу України. 2. Поняття, соціальні функції та види виборів. 3. Поняття та види виборчих систем. 4. Принципи виборчої системи України 5. Виборчий процес та його етапи. 5. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності, що стосуються процесу виборів. 6. Відповідальність за порушення виборчого законодавства України. 7. Відповідальність за порушення порядку проведення референдумів. 8. Класифікація органів державної влади. 9. Місце і роль інституту Президента у державному механізмі України.

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Демократичні традиції, властиві українському народу на різних етапах історичного розвитку. 2. Вічова демократія в Київській Русі X–XI ст. 3. Первинність влади

народу щодо всіх гілок державної влади. 4. Втілення принципу законності в практику організації і функціонування державного механізму України. 5. Рівне право доступу до державної служби. 6. Позапартійність органів виконавчої і судової влади. 7. Право не виконувати явно злочинні накази та розпорядження. 8. Гласність діяльності Верховної Ради України та гласність судового процесу. 9. Ієрархічність організації та діяльності органів виконавчої влади.

Змістовний модуль IV.

Тема 8. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ТА ЇЇ ОРГАНІВ

Підготувати реферати з таких питань:

1. Поняття парламенту і парламентаризму. 2. Взаємовідносини Верховної Ради України з Президентом України. 3. Взаємовідносини Верховної Ради України з Кабінетом Міністрів України. 4. Взаємовідносини Верховної Ради України з з органами судової влади. 5. Законодавча функція Верховної Ради України. 6. Депутатські фракції та коаліції депутатських фракцій Верховної Ради України. 7. Правовий статус комітетів Верховної Ради України. 8. Тимчасові робочі органи Верховної Ради України. 9. Депутатський мандат та його види. 10. Дострокове припинення повноважень народного депутата. 11. Депутатський запит, депутатське звернення. 12. Дострокове припинення повноважень Верховної Ради України. 13. Акти Верховної Ради України. 14. Напрямки роботи Рахункової палати України. 15. Інститут омбудсмана. 16. Повноваження Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Тимчасове делегування Кабінету Міністрів України повноважень видавати декрети у сфері законодавчого регулювання Законом від 18 листопада 1992 р. 2. Акти комітетів Верховної Ради України. 3. Апарат Верховної Ради України 4. Право законодавчої ініціативи народного депутата. 5. Помічник-консультант народного депутата. 6. Друковані видання, публікація законів у яких вважається їх офіційним оприлюдненням. 7. Рішення Верховної Ради України. 8. Колегія Рахункової палати України.

Тема 9. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Підготувати реферати з таких питань:

1. Інститут президента в системі органів державної влади. 2. Історичний розвиток інституту глави держави в Україні. 3. Президент України – глава Української держави. 4. Президент України – гарант додержання Конституції України. 5. Президент України – Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України 6. Правове регулювання порядку організації та проведення виборів Президента України. 7. Порядок дострокового припинення повноважень Президента України у зв’язку з неможливістю виконання ним своїх повноважень за станом здоров’я. 8. Порядок дострокового припинення повноважень Президента України у разі усунення його з поста в порядку імпічменту.

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Присяга Президента України. 2. Відставка Президента України. 3. Гарантії діяльності кандидатів на пост Президента України. 4. Секретаріат Президента України. 5. Радники Президента України.

Тема 10. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

Підготувати реферати з таких питань:

1. Види органів державної виконавчої влади. 2. Організація діяльності Кабінету Міністрів України. 3. Складення повноважень та відставка Кабінету Міністрів України. 4. Повноваження Кабінету Міністрів України у відносинах з органами виконавчої влади. 5. Повноваження Кабінету Міністрів України у відносинах з Президентом України. 6. Повноваження Кабінету Міністрів України у відносинах з Верховною Радою України та її органами. 7. Відносини Кабінету Міністрів України з іншими державними органами,

органами місцевого самоврядування та об'єднаннями громадян. 8. Правовий статус голів місцевих державних адміністрацій. 9. Делеговані повноваження місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Відмінність органів державної виконавчої від виконавчих органів місцевого самоврядування. 2. Регламент Кабінету Міністрів України. 3. Комітети Кабінету Міністрів України. 4. Секретаріат Кабінету Міністрів України. 5. Структура апарату міністерств та інших центральних органів виконавчої влади. 6. Київська міська державна адміністрація. 7. Районні державні адміністрації в місті Києві. 8. Недовіра голові місцевої державної адміністрації.

Змістовний модуль V.

Тема 11. КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ОРГАНІВ СУДУ І ПРОКУРАТУРИ

Підготувати реферати з таких питань:

1. Гарантування верховенства Конституції України – основна мета діяльності Конституційного Суду України. 2. Склад Конституційного Суду України та порядок його формування. 3. Процедура розгляду справ Конституційним Судом України. 4. Принципи діяльності Конституційного Суду України. 5. Форми звернення до Конституційного Суду України. 6. Правосуддя: поняття, зміст, мета. 7. Гарантії самостійності судів і незалежності суддів. 8. Верховний Суд України - найвищий судовий орган у системі судів загальної юрисдикції.

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Розпуск або призупинення діяльності Конституційного Суду України. 2. Порядок обрання Голови Конституційного Суду та його заступників. 3. Порядок утворення колегій суддів Конституційного Суду України 4. Порядок утворення постійних і тимчасових комісій Конституційного Суду України. 5. Акти Конституційного Суду. 6. Склад апеляційного суду. 7. Народні засідателі і присяжні.

Змістовний модуль VI.

Тема 12. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНИ. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Підготувати реферати з таких питань:

1. Принцип єдності та цілісності територіального устрою України. 2. Поєднання централізації і децентралізації у здійсненні державної влади як принцип територіального устрою України. 3. збалансованість соціально-економічного розвитку регіонів як принцип територіального устрою України. 4. Співвідношення понять „адміністративно-територіальний устрій", „адміністративно-територіальний поділ" та „територіальна організація держави". 5. Конституційно-правовий статус Автономної Республіки Крим та його основні елементи. 6. Місцеве самоврядування у розумінні Європейської хартії місцевого самоврядування. 7. Здійснення місцевого самоврядування в Україні. 8. Територіальна громада як первинний суб'єкт місцевого самоврядування. 9. Теорії юридичної природи місцевого самоврядування. 10. Основні системи місцевого самоврядування.

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Федеративна держава. 2. Конфедерація як форма об'єднання держав. 3. Проблема неперспективних сіл. 4. Здійснення місцевого самоврядування в місті Києві. 5. Місцеві ініціативи як форма здійснення місцевого самоврядування. 6. Громадські слухання як форма здійснення місцевого самоврядування. 7. Органи самоорганізації населення.

7.ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів:

Рівень теоретичної підготовки студента визначається під час його усної відповіді на теоретичні питання на практичних заняттях, під час складання заліку та оцінюється за такими критеріями:

- відповідність змісту;
- повнота та ґрунтовність викладу;
- доказовість викладу;
- термінологічна коректність.

Студент може отримати **5 балів** (“відмінно”), якщо його відповідь повністю відповідає змісту питання, усі основні проблеми визначені чітко, розкриті повністю та ґрунтовно; студент демонструє високий рівень доказовості викладу матеріалу з питання та може викласти свою точку зору з проблеми, що обговорюється; студент досить вільно й коректно користується юридичною термінологією.

Студент може отримати **4 бали** (“добре”), якщо його відповідь в основному відповідає змісту питання, не всі основні проблеми визначені чітко, не розкриті досить повно та ґрунтовно; студент викладає матеріал, в основному аргументуючи методичні положення, та відчуває труднощі у викладенні своєї точки зору щодо низки проблем; студент в основному правильно користується юридичною термінологією, невелика кількість помилок не перешкоджає розумінню змісту викладеного.

Студент може отримати **3 бали** (“задовільно”), якщо його відповідь лише частково відповідає змісту питання, основні проблеми визначені нечітко, розкриті лише частково і без належної глибини; студент викладає матеріал, майже не аргументуючи методичні положення, та не має своєї точки зору щодо більшості проблем; студент допускає значну кількість термінологічних помилок, що ускладнює розуміння змісту викладеного.

Студент може отримати **2 бали** (“незадовільно”), якщо його відповідь не відповідає змісту питання, основні проблеми не визначені і не розкриті; доказовість викладу матеріалу і самостійні міркування відсутні; студент майже не користується юридичною термінологією.

Рівень володіння професійно-методичними вміння визначається під час виконання студентом практичного завдання (аналіз запропонованої практичної ситуації з точки зору застосування норм права, складання власного варіанту її вирішення) на практичних заняттях, при виконанні завдань самостійної роботи, під час складання заліку (V семестр) та оцінюється за такими критеріями:

- точність та повнота виконання практичного завдання;
- обґрунтованість правового аналізу конкретної теми з точки зору їх відповідності принципам навчання, вимогам поетапного формування навичок і вмінь.

Студент може отримати **5 балів** (“відмінно”) або «зараховано», якщо завдання виконане ним повністю, є комунікативно орієнтованим, відповідає вимогам поетапного формування навичок і вмінь та принципам навчання ІМ, відбиває специфіку навчання правового матеріалу, демонструє володіння студентом юридичною термінологією. За розробку, що в основному відповідає вимогам, виконане повністю, проте має незначні порушення логіки поетапного формування навичок і вмінь, невелику кількість термінологічних помилок, що не перешкоджають розумінню змісту, він може отримати **4 бали** (“добре”) або «зараховано». Практичне завдання, яке виконане частково, має серйозні порушення логіки поетапного формування навичок і вмінь, містить значну кількість помилок, оцінюється **3 балами** (“задовільно”) або «зараховано». Завдання, яке майже чи повністю не відповідає встановленим викладачем вимогам, демонструє недоречне

вживання методичних термінів, оцінюється **0-2 балами** (“незадовільно”) або «незараховано».

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад конституції, трудового права, освітнього менеджменту, економіки, права тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов’язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконати індивідуальне завдання
- самостійну роботу, підготовка якої є обов’язковою умовою допуску до екзамену.
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view). У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

8.РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА РЕЙТИНГОВОЮ СИСТЕМОЮ

Назва теми	Всього годин	Практичні заняття	Індивід. завдання	Самост. робота
Змістовний модуль І. Загальні засади конституційного права				
Тема 1. Конституційне право як галузь права України та юридична наука	5	3	1	1
Тема 2. Основи конституційної теорії	5	3	1	1
Тема 3. Загальні засади конституційного ладу України	5	3	1	1
Всього за модуль І	**15**	**9**	**3**	**3**

Змістовний модуль ІІ. Правовий статус особи та громадянського суспільства				
Тема 4. Громадянство України	6	3	1	2
Тема 5. Конституційно-правовий статус особи	6	3	1	2
Тема 6. Конституційні засади громадянського суспільства	5	3	1	1
Всього модуль ІІ.	**17**	**9**	**3**	**5**
Змістовний модуль ІІІ. Народне волевиявлення. Форми його здійснення. Конституційний механізм державної влади.				
Тема 7. Народне волевиявлення та форми його здійснення в Україні	6	3	1	2
Тема 8. Конституційний механізм державної влади	5	3	1	1
Всього за модуль ІІІ	**11**	**6**	**2**	**3**
Змістовний модуль IV. Конституційно-правовий статус Верховної Ради, Президента України				
Тема 9. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України	6	3	1	2
Тема 10. Конституційно-правовий статус Президента України	5	3	1	1
Всього за модуль IV	**11**	**6**	**2**	**3**
Змістовний модуль V. Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади, органів суду і прокуратури.				
Тема 11. Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади	6	3	1	2
Тема 12. Конституційний суд України. Конституційно-правовий статус органів суду і прокуратури	5	3	1	1
Всього за модуль V	**11**	**6**	**2**	**3**
Змістовний модуль VI. Територіальний устрій України. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування				
Тема 13. Територіальний устрій України	5	3	1	1
Тема 14. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування	5	3	1	1
Всього за модульVI	**10**	**6**	**2**	**2**
Разом за курс	**75**	**42**	**14**	**19**

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на практичному занятті	13	3	до 39
Індивідуальне завдання (презентації)	2	5	до 10
Самостійна робота: вирішення практичних ситуацій; складання процесуальних документів; науковий проект[1]	1	13	до 13
Підсумкова контрольна робота	1	13	до 13
Усього			до 75
Екзамен:			до 25
Разом:			до 100

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Перелік питань до іспиту:

1. Визначте поняття і предмет конституційного права України
2. Охарактеризуйте методи конституційного права України
3. Охарактеризуйте систему конституційного права України
4. Проаналізуйте поняття конституційно-правових відносин
5. Проаналізуйте джерела конституційного права
6. Дайте оцінку Конституції України як джерелу конституційного права
7. Проаналізуйте зв'язок конституційного права з іншими галузями права
8. Визначте поняття і сутність конституції
9. Проаналізуйте основні риси та юридичні властивості конституції
10. Визначте функції конституції
11. Проведіть класифікації конституцій за формою та структурою
12. Визначте поняття конституційного ладу
13. Визначте поняття і зміст засад конституційного ладу України
14. Обґрунтуйте гуманістичні засади конституційного ладу України

[1] Самостійна робота є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не виконав самостійну роботу до екзамену не допускається.

15. Проаналізуйте принцип гуманізму у Конституції України
16. Охарактеризуйте суверенітет народу України
17. Дайте оцінку республіканській формі правління України
18. Охарактеризуйте унітарний державний устрій України
19. Проаналізуйте конституційно-правові ознаки України як суверенної держави
20. Дайте оцінку Україні як демократичній державі
21. Визначте Україну як соціальну державу
22. Дайте оцінку конституційно-правовим ознакам України як правової держави
23. Надайте характеристику Україні як конституційній державі
24. Визначте економічні засади конституційного ладу України
25. Визначте політичні та ідеологічні засади конституційного ладу України
26. Обґрунтуйте соціальні засади конституційного ладу України
27. Проаналізуйте духовно-культурні засади конституційного ладу України
28. Проаналізуйте засоби захисту конституційного ладу України
29. Визначте поняття і структуру конституційно-правового статусу особи
30. Визначте поняття і зміст громадянства
31. Проаналізуйте принципи громадянства України
32. Охарактеризуйте належність до громадянства України
33. Проаналізуйте підстави та форми набуття громадянства України
34. Проаналізуйте підстави та форми припинення громадянства України
35. Охарактеризуйте повноваження державних органів, що вирішують питання громадянства
36. Охарактеризуйте процедури з питань громадянства
37. Визначте основні риси і види конституційно-правового статусу особи
38. Проаналізуйте структуру і зміст конституційно-правового статусу особи
39. Визначте принципи конституційно-правового статусу особи
40. Проаналізуйте міжнародне та національне регулювання конституційно-правового статусу особи
41. Дайте оцінку поняття і видів основних прав, свобод та обов’язків людини і громадянина в Україні
42. Проаналізуйте міжнародні стандарти прав та свобод людини і громадянина та їх співвідношення з національним законодавством
43. Визначте громадянські (особисті) права та свободи людини і громадянина в Україні
44. Проаналізуйте політичні права і свободи громадян України
45. Проаналізуйте соціальні, економічні та культурні права та свободи людини і громадянина в Україні
46. Визначте конституційні обов’язки людини і громадянина в Україні
47. Проаналізуйте механізм реалізації, гарантії та захист прав і свобод людини і громадянина в Україні
48. Дайте оцінку обмеженням конституційних прав та свобод людини і громадянина в Україні
49. Проаналізуйте конституційно-правові передумови становлення в Україні громадянського суспільства
50. Охарактеризуйте сутність і роль політичних партій та громадських організацій у структурі громадянського суспільства в Україні
51. Визначте конституційно-правовий статус політичних партій в Україні
52. Проаналізуйте конституційно-правовий статус громадських організацій в Україні
53. Визначте конституційно-правовий статус релігійних організацій в Україні
54. Проаналізуйте конституційно-правовий статус засобів масової інформації
55. Дайте оцінку правового статусу національних меншин в Україні
56. Проаналізуйте поняття та основні форми безпосередньої демократії
57. Проаналізуйте поняття і види виборчої системи

58. Охарактеризуйте виборчу систему України та її принципи
59. Дайте оцінку порядку організації та проведення виборів народних депутатів України
60. Проаналізуйте поняття і види референдумів
61. Визначте порядок організації та проведення всеукраїнського референдуму
62. Визначте принципи організації та діяльності державних органів
63. Визначте поняття державного органу України та його конституційний статус
64. Проаналізуйте поняття і сутність законодавчої влади
65. Визначте функції та повноваження Верховної Ради України
66. Проаналізуйте склад та структуру Верховної Ради України
67. Проаналізуйте правовий статус народного депутата України
68. Проаналізуйте організаційно-правові засади діяльності Верховної Ради України
69. Охарактеризуйте законодавчий процес
70. Визначте конституційно-правовий статус Рахункової палати України
71. Охарактеризуйте Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини як орган парламентського контролю
72. Визначте конституційно-правовий статус Президента України
73. Проаналізуйте вибори Президента України
74. Дайте оцінку механізму дострокового припинення повноважень Президента України
75. Визначте поняття, сутність і функції органів державної виконавчої влади
76. Проаналізуйте конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України
77. Проаналізуйте конституційно-правовий статус міністерств та інших центральних органів виконавчої влади
78. Визначте конституційно-правовий статус місцевих державних адміністрацій та їх органів
79. Проаналізуйте Конституційний Суд України як орган конституційної юрисдикції
80. Визначте судову систему України
81. Визначте правовий статус суддів
82. Проаналізуйте основні засади здійснення правосуддя
83. Проаналізуйте конституційно-правовий статус Вищої ради юстиції
84. Проаналізуйте конституційно-правовий статус прокуратури
85. Проаналізуйте адміністративно-територіальний устрій України
86. Визначте сучасний конституційно-правовий статус Автономної Республіки Крим
87. Проаналізуйте поняття та юридичну природу місцевого самоврядування
88. Визначте систему місцевого самоврядування України та її елементи
89. Дайте оцінку форм здійснення місцевого самоврядування в Україні
90. Визначте порядок виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

1. Конституційне право України: Програма нормативної навчальної дисципліни підготовки бакалаврів галузі знань 08 „Право” за напрямом 081 «Право».
2. Конституційне право України: Інформаційний пакет матеріалів для студентів галузі знань 08 „Право” за напрямом 081 «Право».
3. Конституційне право України: Плани семінарських занять для студентів галузі знань 08 „Право” за напрямом 081 «Право».
4. Конституційне право України: Методичні вказівки та завдання до самостійної роботи студентів галузі знань 08 „Право” за напрямом 081 «Право».

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Конституція України.
2. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р.
3. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод від 4 листопада 1950 р.
4. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права від 16 грудня 1966 р.
5. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16 грудня 1966 р.
6. Бюджетний кодекс України.
7. Цивільний процесуальний кодекс України.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України.
9. Про свободу совісті та релігійні організації: Закон України від 23 квітня 1991 р.
10. Про правонаступництво України: Закон України від 12 вересня 1991 р.
11. Про прокуратуру: Закон України від 15 листопада 1991 р.
12. Про національні меншини в Україні: Закон України від 25 червня 1992 р.
13. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України: Закон України від 21 січня 1994 р.
14. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р.
15. Про Конституційний Суд України: Закон України від 16 жовтня 1996 р.
16. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р.
17. Про Рахункову палату : Закон України від 11 липня 1996 р.
18. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 р.
19. Про Вищу раду юстиції: Закон України від 15 січня 1998 р.
20. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 5 березня 1998 р.
21. Про столицю України — місто-герой Київ: Закон України від 15 січня 1999 р.
22. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9 квітня 1999 р.
23. Про Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим: Закон України від 2 березня 2000 р.
24. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16 березня 2000 р.
25. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 р.
26. Про статус народного депутата України : Закон України в редакції від 22 березня 2001 р.
27. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 р.
28. Про імміграцію: Закон України від 7 червня 2001 р.
29. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11 грудня 2003 р.
30. Про закордонних українців: Закон України від 4 березня 2004 р.
31. Про вибори Президента України: Закон України в редакції від 18 березня 2004 р.
32. Про Центральну виборчу комісію: Закон України від 30 червня 2004 р.
33. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 8 вересня 2005 р.
34. Про комітети Верховної Ради України : Закон України в редакції від 22 грудня 2005 р.
35. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10 лютого 2010 р.
36. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 7 липтня 2010 р.
37. Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів: Закон України від 10 липня 2010 р.
38. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 8 липня 2011 р.
39. Про Державний реєстр виборців: Закон України в редакції від 21 вересня 2010 р.
40. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 р.
41. Про вибори народних депутатів України: Закон України від 17 листопада 2011 р.

42. Про громадські об'єднання: Закон України від 22 березня 2012 р.
43. Про всеукраїнський референдум: Закон України від 6 листопада 2012 р
44. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 р.
45. Порядок провадження за заявами і поданнями з питань громадянства України та виконання прийнятих рішень: Затверджений указом Президента України в редакції від 27 червня 2006 р. № 588.
46. Регламент Конституційного Суду України: Затверджений рішенням Конституційного Суду України в редакції від 14 жовтня 2008 р.
47. Про Положення про Адміністрацію Президента України: Указ Президента України від 2 квітня 2010 р № 504.
48. Конституція Автономної Республіки Крим: Прийнята Верховною Радою Автономної Республіки Крим 21 жовтня 1998 р.
49. Конституційне право України: підруч.; за ред. В.П. Колісника та Ю.Г. Барабаша. – Х.: Право, 2008. – 416 с.
50. Конституція України: Офіційний текст: Коментар законодавства України про права та свободи людини і громадянина: Навчальний посібник / Авт.-упорядник М.І. Хавронюк. – К.: Парламент. вид-во, 1999. – 543 с.
51. Кравченко В.В. Конституційне право України: навч. посіб. –4-те вид., перероб. і допов. – К.: Атіка, 2007. – 568 с.
52. Совгиря О.В., Шукліна Н.Г. Конституційне право України: навч. посіб. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 632 с
53. Чушенко В.І., Заєць І.Я. Конституційне право України: підруч. – К.: Видавничий Дім „Ін Юре", 2007. – 488 с.

Допоміжна

1. Ковальський В.С. Правотворчість: теоретичні та логічні засади / В.С. Ковальський, І.П. Козінцев. – К. – Юрінком Інтер, 2005. – 192 с.
2. Коломієць Ю.М. Інститут глави держави в системі вищих органів влади й управління зарубіжних країн. – Харків: Основа, 1998. – 246 с.
3. Курс конституционного права Украины. Том 1. Общая часть: Основы теории конституционного права: учебник; под ред. М.А. Баймуратова и А.В. Ватанова. – Х.: Одиссей, 2008. – 672 с.
4. Международные акты о правах человека. Сборник документов / В.А. Карташкин, Е.А. Лукашова. – М.: Издательская группа НОРМА-ИНФРА, 2000. – 784 с.
5. Теліпко В.Е. Конституційне та конституційно-процесуальне право України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 568 с.

Інформаційні ресурси:

1. www.rada.gov.ua − сайт Верховної Ради України.
2. www.kmu.gov.ua − сайт Кабінету Міністрів України.
4. www.nbuv.gov.ua − електронний каталог Національної бібліотеки України ім. Вернадського.
5. www.library.ukma.kiev.ua − електронний каталог наукової бібліотеки НаУКМА.